

RECOMANACIONS DE LA UNITAT D'INNOVACIÓ EDUCATIVA DE LA UV
AL VOLTANT DE LES **GUIES ACADÈMIQUES DE GRAU**

L'activació en 2003-2004 dels primers PIE (projectes d'innovació educativa) per a experimentar la implantació del crèdit ECTS a la Universitat de València, va comportar la creació d'un model de Guia Docent que ha estat en vigor des de llavors fins a l'actualitat, i que ha jugat un important paper orientatiu per al professorat implicat en la introducció experimental del crèdit europeu.

En el context actual de pròxima implantació dels nous graus, s'han plantejat diverses consultes a aquesta Unitat sobre la referida guia. Amb l'objecte de reflexionar i debatre sobre la problemàtica suscitada, hem celebrat una reunió amb representants dels centres (26 de juny de 2009) i, a partir d'aquesta, han sorgit punts d'acord i recomanacions que passem a oferir com a elements de suport per a aquest procés:

1. Considerem convenient, en aquest període de transició, continuar utilitzant el model de guia emprat en els últims anys, mentre es configura un grup de treball que concrete un disseny específic al llarg del curs vinent i es presente una proposta que prenga en consideració les novetats aparegudes.
2. Al mateix temps, considerem molt important destacar el canvi d'orientació i filosofia que es produeix amb els nous plans d'estudis. En els plans anteriors, el document oficial es limitava a presentar un llistat de matèries del Pla i un breu descriptor de cadascuna d'aquestes, juntament amb les àrees de coneixement adscrites. En canvi, els plans d'estudis de Grau, d'acord amb el Reial Decret 1393, ofereixen en les Fitxes Descriptives una presentació molt més detallada dels diferents elements; per tant, tot treball d'elaboració de materials concrets per a un curs, comporta l'estudi individual i en grup de la documentació del Pla a què pertany. Per això, recomanem que en els centres es procedisca a treballar conjuntament amb el professorat encarregat de la docència el Pla d'estudis i els seus objectius.
3. D'altra banda, atès que la Guia d'una assignatura és un document més complex que un programa, en la mesura en què reuneix informació sobre els processos d'ensenyament-aprenentatge, considerem més adequat denominar-la **Guia Acadèmica**.
4. En l'actualitat, considerem que les guies tenen diverses funcions:
  - a. Són l'aplicació concreta, en una assignatura específica, aplicable a un curs acadèmic, d'un Pla d'Estudis aprovat. Per tant, són instruments sensibles als canvis que es produeixen en els diversos factors implicats en els processos d'ensenyament/aprenentatge.
  - b. Són també un instrument de coordinació entre els diferents professors/ores del mateix Pla, pertanyents a la mateixa assignatura o a d'altres. Establir models d'actuació flexibles i dinàmics per tal d'agilitzar aquestes coordinacions és també un repte de futur.
  - c. Per últim, i el que és més important, les guies són també un compromís explícit de cada professor/ora amb els estudiants d'un curs acadèmic concret.

5. Com a reflex d'aquests nivells diferents de concreció, recomanem que les **Guies Acadèmiques de Grau**:
  - a. Introduïsquen els resultats esperats d'aprenentatge en l'explicitació dels objectius.
  - b. Reflectisquen el treball real esperat de l'alumnat, més enllà del càlcul en hores del volum de dedicació i mostren, de fet, un equilibri informatiu entre ensenyament i aprenentatge.
  - c. Armonitzen els trets generals que es deriven dels Plans d'Estudis amb les aportacions diferencials del professorat, especialment en els casos en què s'han de coordinar professors i professores amb diferents plantejaments vers la innovació.
6. Pel que fa a l'estructura concreta, creiem que les **Guies Acadèmiques de Grau** han d'incloure necessàriament els següents ítems:
  - a. **Dades tècniques:** tipus d'assignatura, crèdits, curs, professorat, departament, horari, aules, etc. *Procedents de la fitxa descriptiva i dels acords de la CAT.*
  - b. **Programa**

Informa als estudiants dels continguts temàtics de l'assignatura. És elaborat a partir de la fitxa descriptiva i compartit per tots els grups d'una mateixa assignatura (exigeix la coordinació del professorat), amb un nivell de concreció mitjà (grans blocs temàtics).
  - c. **Requisits previs**

Informen l'estudiant de quines són les competències (coneixements, habilitats, nivell d'alfabetització digital...) que ha de dominar per a matricular-se amb èxit en l'assignatura.
  - d. **Objectius: competències (genèriques i específiques de l'àrea)/ resultats d'aprenentatge**

Els resultats d'aprenentatge són allò que un/una estudiant coneix i sap fer al final d'un procés d'aprenentatge, i s'expressen en competències. En aquest sentit, es recomana que cada guia arregue tota la informació relativa que siga necessària, però només aquella que siga pertinent per a l'assignatura en qüestió.
  - e. **Bibliografia i d'altres fonts d'informació**

Hom recomana llistats curts, bàsics i assumibles en el procés d'ensenyament/aprenentatge. Òbviament, la bibliografia es completarà durant el curs, en la mesura que es produeixen novetats. Amb aquesta finalitat es recomana utilitzar el Aula Virtual.
  - f. **Activitats formatives**

Descripció genèrica de les activitats que, a partir de les Fitxes Descriptives del mòdul, es poden desenvolupar en l'assignatura. Hom recomana un nivell de concreció baix, que contemple de manera general totes les possibilitats dels diferents grups i del diferent professorat.

g. Sistema d'avaluació

En aquest apartat recomanem una concreció màxima per dues raons: en primer lloc, perquè serveix d'orientació molt concreta a l'alumnat sobre els resultats d'aprenentatge; i en segon lloc, perquè ha d'oferir seguretat i transparència sobre els processos d'avaluació.

6. Juntament amb aquesta estructura estable, directament derivada del Pla d'Estudis, recomanem que les **Programacions** concretes de cada professor/ora, les quals comporten un nivell elevat de concreció, es desenvolupen com a Annexos de les guies. Aquest tipus d'informació ja ha estat incorporat a les Guies de la Universitat corresponents als plans de 2000, i ha demostrat ser molt efectiva tant per al professorat com per a l'alumnat. De la referida concreció no es deriva, en absolut, una insensibilitat metodològica al context. Al contrari, expresa el compromís del professorat amb la qualitat de la docència i, per tant, necessàriament incorpora els canvis requerits per a obtenir-la.